ВҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ФЕВРАЛЬ 5
понедельник
1940 он
№ 29 (3030)
Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба ВМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй ОРГАН.

СТАЛИНААР ТОЛГОЙЛУУЛАН, КОММУНИЗМ ТЭЭШЭ, УРАГШАА!

Манай ороной арадууд, бүхы капиталистическэ оронуудай революционно пролетаринар ба ажалшад, бүхы прогрессивнэ, түрүү хүнтүрэлтэн болбол нүхэр Сталинай түрэһөөр 60 жэл гүйсэһэн үдэрые тэмдэглэөэ. Соведүүдэй ороной зол жаргалые хэн бэелүүлэнэб, тэрээндэ, бүхы дэлхэйн бүмбэрсэгдэхи дарлагдагшадай ба эксплоатировалагдагшадай этигэл ба найдабари хэнэй нэрэтэй холбоотойб, тэрээндэ зорюулагдаһан, үнэн зүрхэнэй амаршалганууд ба хүсэлэнгүүд хэдэн олон янзын хэлэнүүд ба үгэнүүд дээрэ Москва, Кремль тээшэ бараг-дашагүй урадхалаар урдан ерээ. Юуб гэхэдэ, бүхы ажалшанда тиимэ инаг ба дүтэ байдаг, манай Сталин шэнги, иимэ хүн дэлхэй дээрэ үгы.

«Эрдэмтын толгойтой, хүдэлмэришэн нюуртай, юрын солдадай хубсаһатай хүнэй» Сталинай гайхамшаг образ хадаа арадта хүндэтэй ба инаг, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа коммунизмын түлөө тэмэсэлые толгойлоно. Капитализмын истори болбол үсөөн бэшэ тооной гүрэнэй агууехэ, деятельнүүдые мэдэнэ. Гэбэшье, тэдэнэр болбол, үнгэрһэн сагай историгуудай, писательнуудай ба поэдүүдэй хэды идеализировалаашье һааһь, тэдэ эксплоататорска ангинуудай дурахүсэлые харуулагшад байгаа.

Манай Сталинай хүсэнь юуб гэхэдэ, Сталин болбол бага наһанһаа эхилэн революционно хүдэлөөндэ орожо, большевигүүдэй партиие, шэнэ типын партиие, Ленинтэй хамта, байгуулаа һэн, энэ парти хадаа Россиин хүдэлмэришэн ангиие толгойлон, социализмын илалтада тэрээниие хүргэһэн байна.

Манай Сталинай хүсэнь юуб гэхэдэ, Сталин болбол манай орониие толгойлон хүтэлэнэ, эндэ, манай орондо, антагонистическэ ангинууд үгы, эндэ —эксплоататорнууд ба эксплоатировалагшадта хубааха ябадал үгы, эндэ—коммунизмын мүнхэ идейгээр зоригжуулагданхай нэгэ арад, арад—зохёогшо, арад—байгуулагша бии.

Ленин тухай Сталинай хэлэһэн үгэнүүд өөртэнь хүсэд таарамаар: Сталин—тэмэсэлдэ айха гээшые мэдэдэггүй ба партиие зоримгойгоор урагшань хүтэлэгшэ, дээдэ типын хүтэлбэрилэгшэ, хадын бүргэд; Сталин—революционно хүтэлөэриин агуухэ мастер.

Зониие зоригжуулагша дүлэтэ идейнүүд ба лозунгнуудые манай Сталин арадта үгэнэ. Сталинска идейнүүд болбол үргэн массын достояни болон, коммунизм тээшэ хүдэлөөе түргэдхэнэ. Сталинска идейнүүд ба лозунгнууд болбол рядовой труженигүүдые гайхамшаг боецүүд, геройнууд болгоно, советскэ хүнүүдэй героизмые үдэрбүри түрүүлэнэ, ургуулана. Сталин болбол колхозно поленууд дээрэ, гүнзэгы шахтанууд ба заводской корпусууд соо, научна лабораторинууд ба институдууд соо, Хасан нуурай тэндэ ба Финляндиин ой тайгадашье илалтын тугууд болон, баатаршалгада, шэн зоригто, габпяада уряалана.

Гайхамшаг эрхим хүдэлмэриин түлөө наука, искусство ба литературын деятельнүүдтэ жэлбүри олгогдохо, Сталинай нэрэмжэтэ преминүүд ба стипендинүүдые байгуулаха тухай СССР-эй Совнаркомой тогтоол арадай бүгэдэниитын һайшаалаар угтагдаа. Правительствын энэ тогтоол болбол советскэ интеллигенциин творческо ажал-ябуулгын шэнэ дээшэлэлые үүсхэвэ, яахадааб гэхэдэ, агууехээрдэмтэ, түрүү наукын зохёогшо ба тэмэсэлшын — Сталинай нэрэмжэтэ стипенди абахаһаа ехэ шагнал эрдэмтэдэ, литераторта, художникто байха арганьгүй.

Бидэнэр болбол Сталин гэжэ хэлэхэдээ — партиие нэрэлнэбди. Бидэнэр хадаа парти гэжэ хэлэхэдээ — Сталиниие нэрэлнэбди! Манай эхэ ороной түрүү хүнүүд, советскэ арадай авангард --коммунистнуудай гурба миллионно арми—энэ хадаа сталинска шабинар ба питомцууд. Бүхы 183 миллионно советскэ арад болбол большевигүүдын дагажа, Сталиниие дагажа ябана!

Жэмэстэ модые садовнигой ургууладаг ба энхэрэн сэсэглүүлдэг шэнгеэр, Сталин хадаа социализмын ороной шэнэ хүнүүдтэ үндэр дээдэ мэдэрэл, гайхамшаг шанарые бии болгожо, тэдэниие хүмүүжүүлдэг ба хатуужуулдаг байна. Наукын торжествогой туһада хоёр жэлһээ үлүү сагай туршэ соо эрэлхэг баатаршалга гаргаһан, 15 седовцуудай габиядада адали, иимэ габияае капиталистическэ дэлхэй мэдэхэгүй байна. Историческа аренаһаа хобхорон тонилхо ойртоһон, господствологшо ангинуудай дунда иимэ геройнууд байжа шадахагүй. Уласхоорондын пролетариат ба, түрүүшын ээлжээндэ, тэрээнэй революционно авангард — коммунистнууд, — эгээ эдэнэр хадаа өөрынгөө дундаһаа геройнуудые ургуулна. Ушарань, бүхы дэлхэйн коммунистнууд— Сталинай шабинар хадаа Россиин илалта түгэс хүдэлмэришэн ангиин замаар даган ябана, Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай илагдашагүй туг доро тэмэсэнэ. Тэдэнэр—манай хилын саанахи ахадүүнэр болбол, сагаан террор ба мүрдэлгэдэ һаатангүйгөөр, коммунизмын идейнүүдтэ хэлоэришэгүй үнэн сэхэ жагсана ба Сталинай 60 наһа хүрэһэнтэй хамта, тэдэнэй эльгээһэн амаршалгануудань хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ үнэн байхын тангаригууд байгаа.

Нүхэр Сталинай 60 наһа хүрэһэн үдэрһөө хойшо һараһаа дээшэ болоо. Хэдэн олон мянган амаршалганууд тухай мэдээсэл «Правдада» толилогдобо. Энэ хадаа арадай вождиин нэрэ дээрэ ерэһэн амаршалгын телеграммануудай ба бэшэгүүдэй зарим хубинь гээшэ. **Нүхэр Сталинай бэшэг** мүнөөдэр толилогдобо, энээн соо хэлэгдэхэнь:

„Минии 60 наһа хүрэһэнтэй хамта, амаршалганууд ба һайн хүсэлэнгүүдые эльгээһэн, бүхы организацинуудта, обществонуудта, группануудта, учреждениүүдтэ, вюурнуудта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб".

Мүнөөдэр хэдэн миллион хүнүүд эдэ сталинска строгуудые уншаха. Уншаад байхадаа, Сталинай достойно современнигүүд байхын тулада, үшөө һайнаар, үшөө бүтэөсэтэйгээр хүдэлмэрилхөө хүсэхэ байна. Коммунизмда хүрэхэ зорилгынгоо эли ба тэрээндэ ошохо замые сталинска сэсэмэргэнэй прожектороор гэрэлтүүлэгдэжэ байгаа энэ манай эпоходо ажаһууха ба хүдэлмэрилэхэ—энэ хадаа туйлай ехэ зол ба агууехэ баяр.

Ленинээр ба Сталинаар хүтэлбэрилэгдэһэн, бидэнэр болбол 1917 оной октябрьда илаабди, дэлхэйн бүмбэрсэгэй зургаанай нэгэ хуби дээрэ помещигүүдэй ба капиталистнуудай засагые хэтэдэнь унагаан бутасохёобди, шэнэ гүрэниие, соведүүдэй гүрэниие байгуулаабди.

Ленинээр ба Сталинаар хүтэлбэрилэгдэһэн, бидэнэр болбол манай нангин газар дээрэһээ дотоодын контрреволюциие ба интервентнүүдые, империалистическэ дээрмэшэдые бутасохин хаяабди.

Сталинаар хүтэлбэрилэгдэгшэ, бидэнэр болбол империалистическэ ба гражданска дайнуудай үедэ манай ороной ажахыда хэгдэһэн шархые эдэгээгээбди, агууехэ социалистическэ хүдэлмэринүүдэй планиие хараалан, бэелүүлээбди, манай эхэ орониие хүсэнтүгэс социалистическэ держава болгообди.

Социализм хадаа мүнөөдөө гансал манай орондо илаа. Бидэнэр хадаа харша капиталистическэ хүреэлгэ соо байнабди. Англо-французска империалистнуудаар үүсхэгдэһэн, хоёрдохи империалистическэ дайнай гал түймэрэнь манай ороной газаа тээ бушхан бурьяжа байна. Дайниие һүжэрөөгшэд өөрынгөө хаб нохойе— сагаанфинскэ бандануудые тухиран, бидэндэ эсэргүү табяа. Теэд, бүхы дэлхэй дээрэхи дарлагдагшадай гансахан хамгаалагша, арадуудай ханибарисаагай инаг хамгаалагша, мирэй түлөө тэмэсэгшэ—манай орон болбол заналтаһаа айдаггүй ба өөрынгөө замһаа сухарихагүй. Манай Улаан Арми, өөрынгөө зорилгые дүүргэхэ: дарлагшадһаа сүлөөрэлгэдэнь финскэ арадта туһалаха. Бидэнэр, өөһэдынгөө илалтада этигэнэбди. Юуб гэхэдэ, нүхэр Сталин бидэнтэй хамта.

Бидэнэр болбол Сталинаар толгойлуулан, коммунизм тээшэ, урагшаа ябанабди, коммунизмда орохо зам бидэндэ эли ба нээлтэтэй.

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ).

СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи геодезиин ба картографиин главна управлени болбол „Георгий Седов" ледоколой дрейф"—гэһэн картые гаргахань. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Картаһаань репродукци.

(ТАСС-ын фото-клише).

„Седов" ледоколой легендарна экипаж Москва ерэбэ

Февралиин 2-ой үдэр 15 часта, манай эхэ ороной 15 баатарнууд, „Георгий Седов" ледоколой легендарна экипаж Улаан Столица—Москвадаа бусажа ерэбэ. Белорусска вокзал дээрэ — Московско предприятинуудай, учреждениүүдэй ба һургуулинуудай түлөөлэгшэд угтаба.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй ТОГТООЛ

СТАЛИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ ПРЕМИИЕ ТОГТООХО ТУХАЙ

«Сталинай нэрэмжэтэ преминүүд ба стипендинүүдые тогтооха тухай» ССР Союзай СНК-эй 1939 оной декабриин 20-ой тогтоолдо нэмэлтэ болгон, ССР Союзай СНК тогтооно:

Литературын хэрэгтэ онсо илгарһан зохёолнуудай түлөө жэл бүри үгтэхэ, Сталинай нэрэмжэтэ, 10000 мянган түхэригэй -4 премиие тогтооха, тэдэнһээ:

Поэзёор—нэгые,
прозоор—нэгые,
драматургаар—нэгые,
литературна критикээр—нэгые.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ

В. МОЛОТОВ.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй хэрэгүүдые эрхилэгшэ М. ХЛОМОВ.

1940 оной февралиин 1.
Москва, Кремль.

Райкомуудай инструкторнуудай һуралсал

Партиин Харьковска горком болбол городской райкомуудай инструкторнуудай курс эмхидхэбэ. Тэдэнэр хадаа областной партийна курснууддахи семинарнуудта һарадаа 3 дахин хабаадалсадаг байна. Лекцинүүдэйнь программада «ВКП(б)-эйн историин хураангы курсын» зарим главануудые өөһэдөө үзэлгэ, партийна байгуулгын асуудалнууд ороно.

★ ★

НҮХЭР А. А. ЖДАНОВТАЙ „Г. СЕДОВ" ЛЕДОКОЛОЙ ГЕРОИЧЕСКА ДРЕЙФЫН ХАБААДАГШАДАЙ УУЛЗАЛГА

Ленинград, февралиин 1. Мүнөөдэр Смольнодо, ВКП(б) эйн Центральна Комитедэй, Ленинградска Обкомой ба Горкомой секретарь нүхэр А. А. Ждановтай «Г. Седов» ледоколой героическа дрейфын хабаадагшад уулзаба.

Седовцууд болбол партиин ЦК-гэй ба нүхэр Сталинай оролдолгоор дэмжэгдэжэ, парти ба правительствын даабариие дүүргэһэн тухайгаа хөөрэбэ.

Үдэшэ, седовцуудай Москва гарахаһаань урид Ленинградай партийна, советскэ ба ажахын актив болбол эрэлхэг седовцуудтай нүхэдэй уулзалга эмхидхэбэ.

(ТАСС).

КОЛЫМДА ШЭНЭ ПРЕДПРИЯТИНУУД

Магадан, февралиин 1. (ТАСС). Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй гурбадахи жэлдэ, Колымда 4 шэнэ уурхайнуудай 5 руднигууд, обогатительна 1 фабрика, нүүрһэнэй 3 шахтанууд баригдажа бодохонь. Энэ жэлдэ 3 локомобильна ба 2 турбинна электростанцинууд байгуулагдаха ба магаданска районно электростанци үргэдхэгдэхэ байна.

Магаданда, телефонно шэнэ автоматическа станци заһабарилагдажа байна. Городой райондо известково ба кирпичнэ заводуудые барилга ябажа байна.

Энэ жэлдэ, Колымда түмэрхаргын линиин ба автомобильна харгынуудай байгуулга эхилхэнь «Колымжелдорстрой» — түмэрхаргые проектировалхын, байгуулхын түлөө тусхайта управлени бии болгогдобо. Магаданһаа Палатка поселок ошохо 47 километр узкоколейкын түрүүшын участогонь энэ жэлэй һүүлдэ эксплоатацида үгтэхэ.

Магаданда, байрын хоёр ехэ шулуун гэрнүүдые, хэдэн арбаад модон гэрнүүдые бариха гэжэ хараалагданхай.

ЯРМАРКА НЭЭГДЭБЭ

Орел. Областной оптово ярмарка нээгдэбэ. Нютагай промышленность ба промкоопераци үргэн хэрэгсэлэй товарнуудые ярмаркада ехээр гаргаба. Эндэ Воронежска, Смоленскэ, Сталинска ба бусад областьнуудай худалдаанай организацинуудай түлөөлэгшэд ерэһэн байна.

ЖЭМЭСЭЙ ҮРЭҺЭНҮҮД

Хабаровск. Хабаровска хизаарай ой модонуудһаа суглуулагдаһан, амурска бархад жэмэсэй 16 тонн үрэһэн хадаа Москва—Волга каналай эрьеые ногооруулан шэмэглэхэ материалай үрэһэн болгогдон, Москва эльгээгдэбэ. Союзай центральна областьнуудта, Манчжурска һамарай 34 тонн үрэһэн эльгээгдэһэн байна.

ЛЕНИНГРАДСКА ВОЕННЭ ОКРУГОЙ ШТАБАЙ ОПЕРАТИВНА МЭДЭЭ

Февралиин 2-ой үдэрэй туршо соо фронт дээрэ онсо юувшье болоогүй. **Манай авиаци болбол дайсадай военно объективүүдые амжалтатайгаар бомбардировалһан байна.** Агаарай тулалдаануудта дайсанай 11 самолет сохигдобо. **Манай авиациһаа, аэродром дээрээ нэгэ самолет бусаагүй.**

УЗБЕКИСТАНДАХИ ИРРИГАЦИОННО БАЙГУУЛГАНУУД

Ташкент, февралиин 1. «Узбекистандахи хүдөөажахай саашанхи дэлжэлтын хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоол болбол олон шэнэ каналнуудые байгуулха гэжэ хараална. Республикын большевигүүд болбол парти ба правительствын энэ тогтоолые бэелүүлхын түлөө тэмэсэжэ байна.

Узбекистанай КП(б)-эйн ЦК ба Узбекскэ ССР-эй Совнарком 1940 ондо ирригационно хүдэлмэринүүдэй тон ехэ программые хараална.

Февралиин 5-да 80 километр уртатай Хойто Ферганска каналай байгуулга эхилхэнь. Мартын 1-дэ мүн олон каналнуудые байгуулга эхилхэ байна. Энэ жэлдэ, Узбекистандахи ирригационно хүдэлмэринүүдтэ бүхыдөө 500 мянган хүн хүдэлмэрилхэ байна.

Мүнөө, Узбекистанда ирригационно байгуулгын ехэ бэлэдхэл эхилбэ. (ТАСС).

АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН НАРКОМУУДАЙ СОВЕЩАНИ

Февралиин 1-дэ, Москвада, Союзай автомобильна транспортын хүдэлмэриие һайжаруулха асуудалаар совещани нээгдэбэ. Союзна республикануудай автотранспортын арадай комиссарнууд, бусад организацинуудай ба учреждениүүдэй түлөөлэгшэд совещанида хабаадалсаа.

РСФСР-эй автомобильна транспортын арадай комиссар Борейко совещаниие нээбэ. Тэрэ хадаа манай орондо автомобильнуудай ургалта тухай хэлэбэ.

Автомобильнуудые эксплоатацилгын хэмжээ тон бага байна. Арбаад мянган автомобильнууд хүсэд хүдэлмэрилнэгүй. Кадрнуудые бэлэдхэлгэ муугаар табигданхай байна.

Совещани дээрэ автотранспортые эксплоатацилга ба шэнэдхэлгэ тухай, зэөлгые һайнаар эмхидхэхэ тухай докладууд хэлэгдээ.

„ҺУРАХА, ҺУРАХА БА ҺУРАХА“ (Ленин).

ДЕПУТАТ—ДИРЕКТОР

Комсомолец Иван Аюшин 1936 ондо Москва городто Крупскин нэрэмжэтэ педагогическа институдай хоёрдохи курсые дүүргээд, өөрынгөө республикада хүдэлмэрилхөө ерээ һэн. БМАССР-эй Наркомпрос болбол нүхэр Иван Авдеевичые харюусалгата ба хүндэтэ хүдэлмэридэ—Мухаршэбэрэй аймагай, Сутайн хүсэдбэшэ дунда һургуулиин директорээр томилһон юм.

Дурсагдагша һургуулиин хүдэлмэридэнь дутуу дунданууд угаа олон байгаа: һурагшадай ба һургагшанарай дисциплинэнь һула; хандаса ба успеваемостинь хангалтагүй.

Хүдэлмэриингөө түрүүшын үдэрһөө хойшо Иван Авдеевич хүмүүжүүлгын ба һуралсалай хэрэгые эрхим методээр эмхидхэн табижа эхилһэн байна. Большевистскэ хүтэлбэриинь ашаар бодото результадууд туйлагдажа, һургуулиинь хүдэлмэри—һара ерэхэ бүри һайжараа, дисциплинэнь дээшэлээ, успеваемостинь өөдөө гараа, үхибүүдэйгээ түрэлхидтэй барисаань үдэр бүри бүхэжэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: директор нүхэр Аюшеев И. А.

Нүхэр Аюшиные Сутайн сомоной ажалшад магтадаг ба хүндэлдэг. Эдэ бүгэдын результадта, нүхэр Аюшин нютагайгаа Соведэй депутадта һунгагдаа.

*ВЛКСМ-эй ЦК—гэй X пленумэй тогтоолнууд болбол **Ленинско-Сталинска комсомолой** ажабайдалда ба ажал-ябуулгадань имагта удхашанартай. Энэ хадаа оломиллион советскэ һурагшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгын түлөө комсомолой харюусалгые шангадхана.*

Бидэ мүнөөдэрэйгөө номерто, тус пленумэй тогтоолнуудтай зохилдуулан хүдэлмэрөө шэнэдхэн табиһан түрүү һургуулинуудай нэгэн — Мухар-Шэбэрэй аймагай, Сутайн хүсэдбэшэ дунда һургуулиин һургагшанарай ба һурагшадай выступленинүүдые толилобобди.

МИНИИ ХҮДЭЛМЭРИИН ОПЫТ

Бурят-Монгол бэшэгые латын алфавидһаа ородалфавидта оруулагдаһанһаань хойшо бурят һургуулинуудта түрэлхи хэлэ заалга нилээд хүнгэн болоо. Багшын хүдэлмэридэ 7 жэл үлүүтэй хүдэлмэрилжэ ба V-VII классуудта түрэлхи хэлые 2-хи жэлээ заажа байнаб. Үнгэрэгшэ 1938-39 онуудай һуралсалай жэлнүүдтэ латын алфавит дээрэ буряг хэлэ заажа байхада, абтаһан үгэнүүдтэ ба үндэһэн бурят хэлэнэй дүримүүтэшье али оэшэ, ойлгогдохогүй ушарнууд үсөөн бэшэ үзэгдэдэг һэн.

Харин мүнөө хахад жэлэй торшо соо ород алфавидаар заагаад байхада, һурагшадай ойлгоходовь бэлэн, заахадашье зохид байба. Энээнһээ урда, манай һурагшад болбол интернациональна ба политическэ шухала терминүүдые алдуутайгаар бэшэдэг байгаа. Мүнөө тэрэ ушар тон үсөөрөө.

Гадна, һурагшадай программна материалнуудаа һайнаар ойлголгонь илангаяа бидэнэрһээ—багшанарһаа болохо байна. Тиимэһээ, би үдэр бүриингөө урогуудта аккуратнаар бэлэдхэхэтээ хамта, нэгэ урок соо үнгэргэхэ асуудалнуудтаа план табидаг би. Үзэһэн материалнуудтай холболдуулан, һурагшадай һайнаар ойлгохынь тулада, элдэб зохёолнуудые уншуулдаг, бэшүүлдэг байнам. Энэ хадаа һурагшадай эрхимээр һуралсаха хэрэгтэнь туһална.

Һуралсалаараа гээгдэһэн зарим һурагшадта туһалхын тулада тусхай занятинуудые хэдэг би.

Эдэ бүхы шухала хэмжээябуулгануудые хэһэнэйгээ ашаар, һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта багабэшэ амжалтануудые туйлаабди. 7-дохи классай һурагшад, түрэлхи хэлээр—100 проц. успеваемостиие үгөө. Бусад классууд—80-90 проц. успеваемостьнуудые үгэһэн байна.

1939-40 оной һуралсалай жэлдэ түрэлхи хэлээр бүхы классуудтаа 100 проц. успеваемостиие туйлахаб.

Норбо Цыбанов—Сутайн һургуулиин түрэлхи хэлэнэй багша.

УЛААН ТУГТА КЛАСС

Гайхамшагта социалистическэ соревнованиин долгиниинь, манай һургуулиин бүхы классуудта ба

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 5 „Б“ классай отличница—Катя Халзанова.

һурагшадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Энэнэй результадта, 5-дахи «Б» классай һурагшад һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта һургуули дотороо түрүү һуури эзэлэбэ. Классаймнай һурагшад бултадаа 100 процент успеваемостиие туйлажа, һургуулиингаа дирекциин дамжуулгын Улаан Тугые абаһан байна.

Һуралсалай жэлэй һүүлшын хахадта, манай Улаан Тугта классай һурагшад-отличнигууд, ударнигууд бүри ехэнүүд амжалтануудта бүгэдөөрэн эрмэлзэнэд. Тэдэнэр отличноор һуралсаха уялгануудые абаһан ба өөһэд хоорондын соцдоговорнуудые баталанхай. Энэ хүндэтэ уялгануудаа эрхимээр дүүргэнэ.

Һурагшад Т. Иванов, П. Семенов ба бусад болбол бүхы предмедүүдээрээ отличноор һуралсанад.

1939-40 онуудай һуралсалай жэлэй эсэстэ, манай классайхид бултадаа отличнигууд ба ударнигууд болохын түлөө тэмэсэнэ. Классаймнай нэгэшье һурагша хоёрдохи жэлээ тэрэ класстаа үлэхэгүй байһандань һэжэггүй. Улаан Тугта манай классай һурагшад болбол нэгэ класста хоёрдохи жэлдээ үлэнгүй, удаадахи класста бүгэдөөрөө ороё гэжэ һургуулиингаа бүхы һурагшадые уряална.

Ц. Д. АЮШЕЕВ—Улаан-Тугта 5-дахи „Б“ классай хүтэлбэрилэгшэ.

Эрхимээр һуранаб

Хүүгэдые хүмүүжүүлгын тон шухала проблемэнүүдые оровой эрхим багшанартай хамта зүбшэн хэлсэгшэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X пленум болбол һургуули тээшэ нюурааран хандахыень, һурагшадай дисциплиные бэхижүүлгэдэ ба тэдэнэй успеваемостииень дээшэлүүлгэдэ туһалхыень комсомольско организацинуудые уялгалһан байна. Тиимэ ушарһаа, һуралсалай шанар ба һурагшадай успеваемость хадаа тэдэнэрэй дисциплинын бэхижэлгэһээ, һуралсалай харюусалгые дээшэлүүлгэһээ болохо байна. Энэ тон шухала ба шиидхэхы зорилго болбол комсомольско организацинуудта, советскэ багшанарта угаа хүндэтэй ба харюусалгатай үүргые даалгаа.

Би, Сутайн хүсэдбэшэ дунда һургуулиин 7-дохи класста һуража байнаб. Дүрбэдэхи классһаа эхилэжэ һуралсалай отличник болооб. Тиигээд, отлично һуралсалайгаа түлөө магтаалай грамотаар шагнагдаа һэм. Эрхим һуралсалаараа туйлаһан энэ амжалтаа нэгэшье һуладхаагүйб. 1939-40 онуудай һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта бүхы предмедүүдээрээ «отлично» ба «һайн» сэгнэлтэнүүдые абааб.

Мүнөө жэлдэ 7-дохи класс дүүргэхэм. Тиин, тус классаа тон үндэр сэгнэлтэтэйгээр дүүргэхын тула, дисциплинээ улам дээшэлүүлжэ, оролдолго хэшээлээ улам шангадхажа байнаб.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X пленумэй тогтоолые бэелүүлгэ хадаа бүхы һургуулинуудай дэргэдэхи комсомольско организацинуудай урда бүри харюусалгатай зорилго табина. Комсомольцууд болбол багшанартаяа хамта, коммунистическэ общественные байгуулагшадые хүмүүжүүлэнэ. Бидэнэр отлично һуралсалаараа һанаагаа амараха бэшэ, улам эршэмтэйгээр һуралсаха ба успеваемостяараа гээгдэгшэдтэ үдэр бүри туһалха ёһотойбди. Туһалдагшье байнабди.

С. Гончикова—Сутайн хүсэдбэшэ дунда һургуулиин отличница.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Танцын кружогойхид—һурагшад.

Бүри һайнаар һурахаб

Сталинска эпохын эдиршүүд-һурагшад бүхэндэ, бүхы предмедүүдээрээ эрхимээр һураха условинууд бүрин бии.

Би үеэдэг бүхы предмедүүдээрээ үндэр сэгнэлтэнүүдтэйгээр һуралсанаб. Улам саашадаа „отлично“ сэгнэлтээ алдангүйгөөр, ерэхэ хахад жэлые ехэнүүд амжалтануудтайгаар дүүргэхээр зоригжонхой би.

Январска амаралтаа яажа үнгэргэһэн тухайдаа бэшэхэ ушартай болоно. Хахад һарынгаа амаралтые хангалтатай һайнаар үнгэргэбэб. Үбэлэй амаралтын үедэ, хани пионернүүдтеэ сугтаа арюун сэбэр агаарта, аятай зохидоор ба сэнгэлиг хүхюунээр амарааб, эндэхи колхознигуудта, элдэб һонин зүйлнүүдые газедүүдһээ, журналнуудһаа уншажа үгэдэг байгаабди. Бидэнэр—комсомольцууд ба пионернүүд болбол амаралтынгаа үедэ артелиин хүдэлмэридэ али шадаха зэргээрээ туһалаабди.

Мүн тэрэшэлэн, колхозойгоо комсомольцууд ба залуушууд—активистнуудтай хамта, комсомолой ЦК-гэй X пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаабди. Тус шиидхэбэринүүдые тон халуунаар һайшаан, тэдэ тогтоолнуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада, тусхайта уялгануудые тус тустаа абаһан байнад. Эдэ комсомольцууд манай һургуулиин пионернүүдтэй ба комсомольцуудтай нягта барисатай. Барисаагаа батадхан бүхэжүүлхэбди. Үргэлжэлжэ байгаа һуралсалайгаа хахаджэлые үшөө бүри эршэмтэйгээр эхилээбди. Нүхэд пионернүүд, комсомольцууд! 1939-40 онуудай һуралсалай жэлэй һүүлшын хахадые бүхы предмедүүдээрээ «отлично» ба «һайн» гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргэхые уряалнаб. Би тиимэ уялга абанаб. Уялгаа заабол дүүргэхэб.

Даша-Жамсо Гомбожапов—Сутайн хүсэдбэшэ дунда һургуулиин һурагша—отличник.

★

ПИОНЕРСКЭ ТҮРҮҮ ОТРЯД

Пионерскэ отрядай гол зорилгонь—советскэ зол жаргалта багашуудые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ байна. Энэ болбол хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэг.

Манай һургуулиин дэргэдэхи, Сталинай нэрэмжэтэ № 2 пионерскэ отряд эрхим түрүү һуури эзэлэнхэй. Эндэ вожатаар—7-дохи классай һурагша, комсомолец-ударник нүх. Базар-Гурэ Дугаржапов хүдэлмэрилнэ. Отрядай хүдэлмэринь планай ёһоор ябуулагдадаг, пионернүүдэй дисциплинэнь һайн. Бусад отрядуудтаа жэшээ харуулна.

Пионерскэ сборнууд дээгүүр тон һонин хөөрэлдөөнүүд болодог. Агуу ехэ багша Ленин «бага наһандаа ямараар һурааб» гэһэн темээр һаяхан хөөрэлдөө хээ.

Энэ отрядай пионернүүд эрхимээр һурадаг. Сажам Гончилова, Роза Балданова, Катя Халзанова ба бусад болбол һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта бүхы предмедүүдээрээ «отлично» ба «һайн» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаа.

Е. Нимаева—Сутайн һургуулиин пионерэй ахалагша вожата—багша.

ОТЛИЧНО ҺУРАЛСАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Манай һургуули болбол аймаг соогоо түрүү һургуулинуудай нэгэн болоо.

Урдань—хубалза хобдог лама бандинар, барга бүдүүлиг баяд ноёд болбол тус нютагай үгытэйнэрые тоножо дарлажа, эдэнэй үхибүүдые эдир багаһаань эхилэн богоолшолхо, доромжолхо мэтын бузар зэрлиг аашануудые гаргажа байһан юм.

Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо Сутай нютаг танигдашагүй болоо! Хүсэтэ колхозууд, культурна клубууд, хүсэдбэшэ дунда һургуули ба хүүгэдэй—һурагшадай хамтын байранууд, шэнэ Сутайн ууҗам талые шэмэглэн, культурна селогой хүгжэлдые харуулна.

Эдэ колхозуудай колхознигуудань тус һургуулитай тон бэхи барисаатай. Манай һургуулиинхид, болбол колхозууд бүхэндэ коллективнээр ябажа, элдэб һонин наадануудые, танцинуудые ба ёохорнуудые — хатаралгануудые эмхидхэжэ, колхознигуудай культурнаар амаралгадань тон ехээр туһалдаг байна. Колхознигууд хадаа манай һургуулиин багшанар ба һурагшадые магтадаг, хүндэлдэг.

Нютагуудахи Соведүүдэй һунгалтануудта бэлэдхэлнүүдэй үедэ, бидэнэр болбол ажалшад-һунгагшадай дунда агитационно-массова хүдэлмэриие, эрдэм гэгээрэлэй хэмжээябуулгануудые эмхидхэн үргэнөөр ябуулдаг байгаабди. Мүнөөшье энэ хүдэлмэрөө эршэмтэйгээр үргэлжэлүүлжэ байнабди.

Иигэжэ, шабинарайнгаа түрэлхидтэй шанга барисаа байгуулаһанайгаа результадта, оленхи һурагшадай успеваемостиие улам бүри дээшэлүүлээбди. Жэшээлхэдэ, 5-дахи «Б» классай һурагшад һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта 100 проц. успеваемостиие үгөө. Эхин классууднай 90 гаран процент успеваемостьнуудые туйлаһан байна. Бүхы дээрээ һурагшадаймнай успеваемость—90,0 проц. ба хандалгань—97 шахуу проц. болоо. Хэрбээ 1938-39 онуудай һуралсалай жэлнүүдтэ 35 ударнигууд ба отличнигуудтай байгаа һаа, мүнөө энэ жэлдэ 54 отличнигууд ба ударнигуудтай болообди.

Хүмүүжүүлгын ба һуралсалай хүдэлмэриие хүсэтэйгээр дээшэлүүлгэ, бүгэдэ һурагшад ба классууд хоорондын социалистическэ соревнованиие бүхыхэмжээгээр дэлгэрүүлэлгэ хадаа жабхаланта Сталинска эпоходо жаргалтай сэнгэлигээр ургажа байгаа үхибүүдые коммунистическэ болбосоруулгын хэрэгтэ туһална. Оломиллион советскэ һурагшадай успеваемость ба дисциплинэнь улам бүри ехээр дээшэлнэ. Бүхы материалнуудаа бүрин һайнаар ойлголго, һуралсалайгаа жэлые «отлично» ба «һайн» гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргэлгэ болбол, илангаяа бидэнэрһээ—һургагшадһаа болохо байна.

Манай һургуулида эрхим һурагшад—активистнууд үсөөн бэшэ бии. Түрүү һургагшад нүхэд Норбо Цыбанов, Дугаржапова, Ц. Д. Аюшеев гэгшэд манай һургагшанарай дунда магтаалтай ба авторитедтэй, эдэнэр общественно-политическэ хүдэлмэринүүдтэ угаа активнаар хабаадалсадаг, энэ һургуулиин эрхим общественнигүүд юм. Нүхэр Норбо Цыбанов болбол тус һургуулидахи уран һайханай кружогуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ, комсомольско организациин комитедэй секретарь. Нүхэр Ц. Д. Аюшеев, Улаан Тугта классай ударидагша ба общественнэ даабаринуудые отличноор дүүргэнэ.

Бидэнэр, өөһэдынгөө хүдэлмэринүүдэй опыдуудые андалдан абалсадаг байнабди. Советскэ багашуудые хүмүүжүүлгэдэ олон жэлдэ хүдэлмэрилэн, баялиг опыдтой болоһон багшанар болбол залуу һургагшадтай заабариингаа методые хубаалдана. Эдэ бүхы хадаа эрхим һуралсалые хангана.

Гадна, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X пленум болбол хүдөөдэхи бүхы организацинууд хадаа хүүгэд багашуудай хүдэлмэриие хүсэд һайжаруулан, үхибүүдэй дундахи өөһэдынь хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай тодорхой заабаринуудые үгөө. Манай һургуули бүхы хүдэлмэрөө бүри амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха. Үнгэрэгшэ хахад жэл соо үсөөн бэшэ амжалтануудые туйлаад байна. Элдэб кружогууд эмхидхэгдээд, уранһайханай хэрэгые оролдостойгоор шудална. Драматическа, музыкальна, литературна, танцын ба бусэд кружогууд хүдэлмэрөө түлэг ябуулжа байна.

Прогрессивнэ ба түрүү хүнтүрэлтэнэй гени, арадуудай агуу ехэ вождь, үхибүүдэй үлэмжэ инаг эсэгэ—нүхэр Сталинай 60 наһа хүрэһэнэй ойдо зорюулжа, литературна кружогой һурагшад-пионернүүд болбол олон янзын альбомые, эдир зохёолшодой бэшэһэн эрхим шүлэг дуунуудтай литературна журналые зохёогоо. Һурагшад болбол кружогуудта уранһайханай олон янзын специальностьнуудые шудална. Хэдэ-хэдэн жэлнүүдэй үнгэрхэдэ, эдэнэрэй заримань эхэ ороной герой-легчигууд, эрхим уранзохёолшод, эрдэмтэ инженернүүд, педагогууд ба социалистическэ ажахын суута командирнууд—агуу ехэ ороной алдарта хүнүүд болохо байһань лабтай.

Энэ жэлые эрхим показательнуудтайгаар дүүргэхэ условинууд манайда бүрин бии. Мүнөө, һурагшад ба классууд хоорондын социалистическэ соревнованинууд үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Парти ба правительствоор табигдаһан зорилгонуудые алдартай хүндэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы советскэ һургуулинуудай һурагшад ба һургагшад бүри гайхамшагта амжалтануудта зоригжонхой. Һуралсалай жэлэй һүүлшын хахадые бүри ехэ илалтануудтайгаар дүүргэхэ байһанаа найдуулнаб.

Ив. Аюшин—Сутайн хүсэдбэшэ дунда һургуулиин директор.

★

УРАНҺАЙХАНАЙ КРУЖОГУУД

Манай һургуулида, 1939-40 онуудай һуралсалай жэлэй эхинһээ хойшо драматическа, танцын ба музыкальна кружогууд эмхидхэгдээ. Драматическа кружогто хамтадаа 20 һурагшад-активистнууд хабаадалсанад. Эдэнэр хадаа 1939-40 онуудай һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта, колхозуудта ошожо 5 дахин элдэб һонин наадануудые харуулаа.

Хатар-танцын кружогто хамтадаа 10 гаран һурагшад хабаадалсанад. 6-дахи классай һурагша нүхэр К. Ивановагай хүтэлбэреер, тэдэ һурагшанар элдэб янзын танцануудые (лизгинка, снежинка, гопак, матрешка, украинска танца г. м.) наададаг болонхой.

Хүгжэм-музыкын кружок эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ 15 һурагшад хабаадалсан, уранһайхан ород ба бурят дуунуудые дуулажа, бусад кружогуудтаяа хамтадаа выступалдаг юм.

Һуралсалай жэлэй һүүлшын хахадай эсэс хүртэр, манай һургуулиин уранһайханай кружогууд бүри энергичнээр хүдэлмэрилжэ, аймаг доторхи багашуудай олимпиада дээрэ түрүү һууриие эзэлхын түлөө тэмэсэжэ байнабди.

Н. Сутайский—драматическа кружогой хүтэлбэрилэгшэ.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Цэнтросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 2-44, отв. секретаря — 8-88, отд. партийной жизни — 7-55 и ... сельхозотдел — 7-55, отдел кадров — 5-05.

Типография [illegible] Уполномоченный [illegible] 328